

Kutatási jelentés

Szinetár Csaba
NyME TTMK Állattani Tanszék

Pannon gyeptípusok élőhelykezelése Magyarországon

LIFE 05NAT/HU/000117 számú projekt

Projekt terület: Belsőbáránd

1. Tevékenységek

A 2007-es eredmények alapján készült monitorozási program szerint, egy nyári és egy őszi (egy-egy hónapos) gyűjtési időszakban végeztük a 2008-as terepi munkákat. A Barber-féle talajcsapdázással végzett gyűjtések hét kezelési foltban történtek.

A 2008-ban vizsgált területek

1. G(o) erőteljesen túllegeltetett gyp
2. GC08B legelésből kizárt terület, 2008-ban koratavasszal leégetve
3. GC legelésből kizárt terület
4. M(h) kézi kaszálású terület
5. MC a 4-es kontrollterülete (legfeljebb szórványos legelés)
6. B(07) 2007 tavaszán égetett, 2008-ban kezeletlen terület (legfeljebb szórványos legelés)
7. B(07)C 6-os kontrollterülete (legfeljebb szórványos legelés)

Mintavételi területenként 5-5 csapdát üzemeltettünk.

A terepi munkák az alábbi időszakokban történtek

Gyűjtési időszakok:

2008/1. 2008. 04.23-06.08.

2008/2. 2008. 09.24-10.21.

Terepnapok: 04.23.; 05.21.; 06.08.; 09.24.; 10.21.

Az öt terepi gyűjtőnapon a talajcsapdázáson kívül egyelő gyűjtések, és fotódokumentáció készítés történt.

2. Eredmények

A nyári időszak gyűjtései kerültek eddig feldolgozásra és elemzésre.

Az őszi gyűjtések feldolgozása folyamatban van. Befejezés 2009. január-február.

Záró jelentés 2009. március 30.

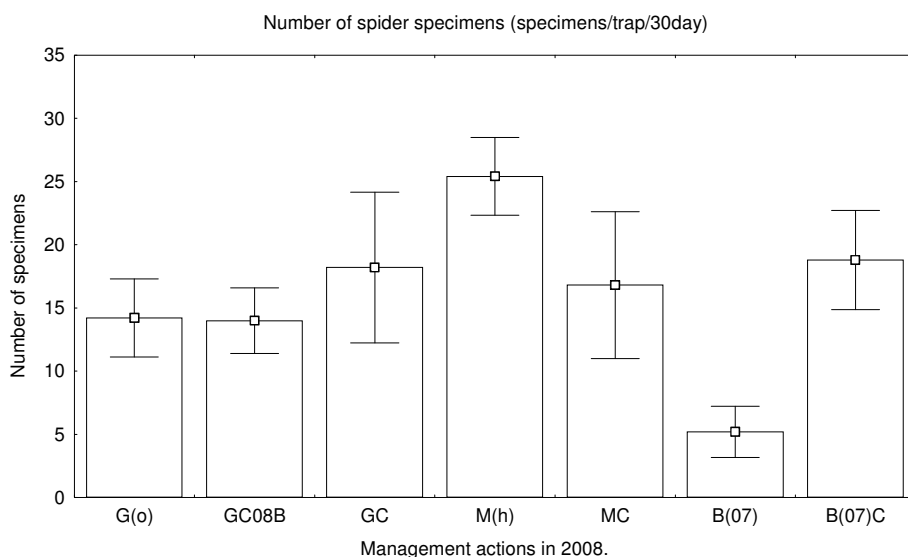
1. Táblázat A 2008 nyári időszakban kimutatott pókfajok

Bolygatottságra vonatkozó tolerancia tipizálás (Buchar 1992 nyomán, módosítva): RI: természetes élőhelyekre jellemző, bolygatást csak kismértékben toleráló faj; R: természetes és másodlagos élőhelyekre egyaránt jellemző, közepesen zavarást tűrő faj;

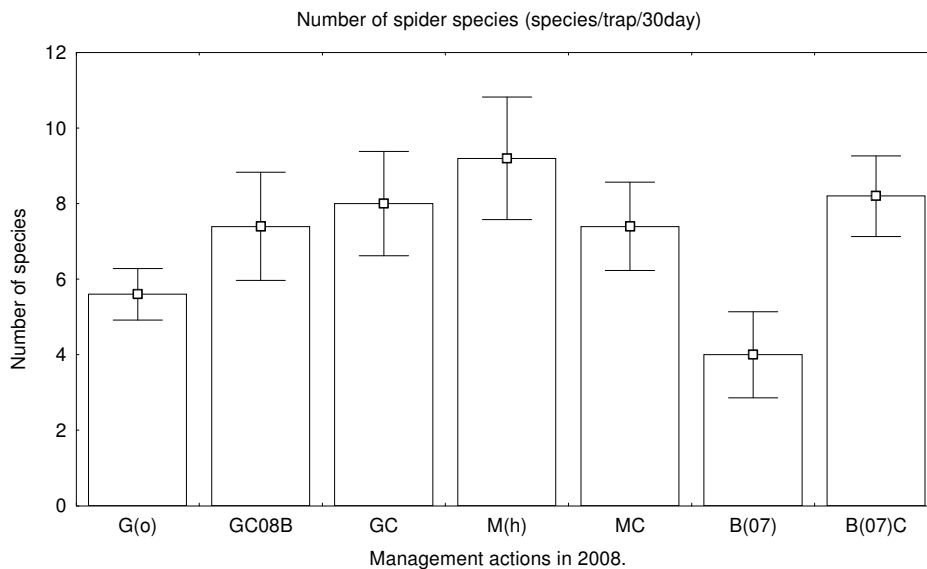
E: bolygatást jól tűrő faj, túlnyomórészt, vagy kizárólagosan erősen bolygatott, másodlagos élőhelyekre (szántóföldekre, urbanizált területekre) jellemző, Agro Pr: agrárélhely preferencia: Agrobiont: Azokat a fajokat soroljuk az agrobiont kategóriába, melyek a hazai agrárterületek arachnológiai adatbázisa alapján a vizsgált agrárterületek 75%-án képviselve voltak, továbbá a dominancia értékük elérte az 1%-ot a teljes mintavételi egységében. Agrofíl 1; 2 Azok a pókfajok, melyek nem érik el a fenti értékhatárokat, de az agrárterületek faunájában rendszeresen képviselve vannak, azokat agrofíl kategóriába soroljuk. A gyakoribb agrár-élőhelyi előfordulásnál agrofíl 1, a kevesse gyakori, de szintén tipikus jelenlét esetén agrofíl 2 besorolást alkalmazunk. - nem jellemző a faj előfordulása agrárterületeken (elsősorban szántóföldi kultúrákra (gabona, lucerna stb.) vonatkozó megállapítás) Samu és Szinetár 2002, 2006 nyomán,

Fajok	Bolygatottság tolerancia	Agrárterület preferencia	Védettség
<i>Agroeca cuprea</i>	RI	-	-
<i>Alopecosa cuneata</i>	E	-	-
<i>Alopecosa pulverulenta</i>	E	Agrofíl 1	-
<i>Argenna patula</i>	RI		-
<i>Atypus muralis</i>	RI	-	Védett
<i>Aulonia albimana</i>	R	Agrofíl 2	-
<i>Bathyphantes gracilis</i>	R	-	-
<i>Drassodes pubescens</i>	R	-	-
<i>Drassyllus praeficus</i>	RI	-	-
<i>Drassyllus pusillus</i>	E	Agrobiont	-
<i>Enoplognatha thoracica</i>	E	-	-
<i>Eresus cinnaberinus (syn.collari)</i>	RI	-	Védett
<i>Hahnia nava</i>	RI	-	-
<i>Haplodrassus signifer</i>	E	-	-
<i>Meioneta mollis</i>	RI	-	-
<i>Meioneta rurestris</i>	E	Agrobiont	-
<i>Micaria fulgens</i>	RI	-	-
<i>Micaria pulicaria</i>	R		-
<i>Nemesia pannonica</i>	RI	-	Védett
<i>Neottiura bimaculata</i>	E	Agrobiont	-
<i>Ozyptila atomaria</i>	R	-	-
<i>Ozyptila claveata</i>	RI	-	-
<i>Ozyptila praticola</i>	R	-	-
<i>Ozyptila scabricula</i>	RI	-	-
<i>Palliduphantes pillichii</i>	RI	-	-
<i>Panamomops fagei</i>	RI	-	-
<i>Pardosa agrestis</i>	E	Agrobiont	-
<i>Pardosa alacris</i>	R	-	-
<i>Pardosa maisa</i>	RI (?)	-	-
<i>Pardosa palustris</i>	E	Agrofíl 2	-
<i>Phrurolithus festivus</i>	R	-	-
<i>Pisaura mirabilis</i>	E	Agrobiont	-
<i>Pseudeuophrys obsoleta</i>	RI	-	-
<i>Steatoda phalerata</i>	R	-	-
<i>Tapinocyba insecta</i>	R	-	-
<i>Thanatus arenarius</i>	RI	-	-

<i>Trachyzelotes pedestris</i>	R	Agrofil 1	-
<i>Trochosa robusta</i>	RI	-	-
<i>Xerolycosa miniata</i>	R	Agrofil 2	-
<i>Xysticus audax</i>	E	-	-
<i>Xysticus kochi</i>	E	Agrobiont	-
<i>Zelotes electus</i>	RI	-	-
<i>Zelotes latreillei</i>	R	-	-
<i>Zora spinimana</i>	R	-	-

1. ábra. A mintavételi foltok (kezelési kísérletek) csapdáinak átlagos egyedszáma

2. ábra. A mintavételi foltok (kezelési kísérletek) csapdáinak átlagos fajszáma

Egyéb tevékenységek: Konferencia részvétel

24. European Colloquium of Arachnology, Bern. Poster presentation: Grazing, mowing or burning? What is the „comment” of the spiders on this? Abstracts: p.144.

3. Értékelés, következtetések

Több esetben szignifikáns különbségeket tapasztaltunk a kezelt és kontroll területek esetében. A legmagasabb denzitás és fajszám (egyedszám, illetve fajszám/csapda/nap) mindkét évben a kézi kaszálású területen volt jellemző. A legalacsonyabb faj-, és egyedszámokat 2007-ben az intenzíven legeltetett, 2008-ban a 2007 tavaszán (2008-ban kezeletlen) területen kaptuk.

A legelés és a kaszálás egyaránt homogenizálja a mintavételi folt csapdáinak fogásait.

Három védett fajt figyeltünk meg a vizsgálati területen, ezek közül a legjelentősebb állománnyal az *Atypus muralis* rendelkezik.

4. További észrevételek, megjegyzések (természetvédelem stb.)

A terület állapotában több helyen szemmel látható degradáció figyelhető meg. Ez elsősorban a szántóföldek irányából történő özöngyomok terjedésében mutatkozik meg.